

I et kjøkken

■ ARNULF HEIMDAL • Fastlege i Oslo

Foran meg på kontorveggen på Kjelsås, et stykke over PC-skjermen, henger et bilde av en nordlandsbåt med seil på vei inn en fjord. Det er en liten og enkel akvarell som jeg kjøpte for mange år siden, på impuls. Impulsen kom fordi jeg noen år tidligere hadde vært kommunelege i Lofoten, og fortsatt gledet meg over tiden der.

Til Lofoten kom vi med våre to små barn i mai 1987. Jeg var en nokså nyutdannet lege etter turnus på Røros og militærtjeneste i Oslo. Nå var jeg blitt kommunelege 2 i Vestvågøy og jeg ble straks bedt med i veiledningsgruppe med gode kollegaer. Vi ble inkludert i et godt og trygt miljø med naboer, kollegaer og nye venner. Hver gang jeg løfter hodet og ser dette bildet, dukker det opp gode minner fra disse årene. Jeg tror jeg ser på dette bildet hver dag. Noen minner er sterkere enn andre.

Legevakten den gang var seks til syvdelte. Den besto av legen i egen bil, legekoffert, akutt koffert og en 4,5 kg stor Simonsen mobiltelefon. En ettermiddag på en helgevakt ringte en kvinne fra en av utkantene i kommunen. Hun fortalte at hennes mor var syk og hun klarte ikke å ta seg til kontoret, så jeg måtte komme på sykebesøk. Pasienten var for meg ukjent siden hun hørte til et annet kontor i kommunen.

Senere på kvelden ankom jeg stedet, et eldre toetasjes bolighus med uthus litt for seg selv og garasje ved veien. Utstyrt med to koffert og Simonsen mobil ble jeg tatt i mot av en middelaldrende kvinne. Hun fulgte meg inn på kjøkkenet.

Kjøkkenet hadde vindu mot nord, mot veien, der havet lå på andre siden. Jeg husker en nærmest total stillhet i rommet og ellers i huset. Rett ved siden av vinduet sto en kjøkkenbrisk. På kjøkkenbriskene lå hennes mor. Hun var åpenbart alvorlig syk, men rolig og stille. Hun lå på en brisk i et rom der hun antagelig hadde tilbrakt mesteparten av sitt yrkesliv. Datteren fortalte at hennes mor hadde kreft, hun var utredet på sykehus, og at det ikke var mer å gjøre med det. Men moren hadde hatt smerter, og datteren var kommet i tvil om de medi-

sinene hun hadde fått med ville lindre morens smerter, og om det ville bli nødvendig med noe mer, kanskje en innleggelse?

Moren var tydelig kakektisk og sannsynligvis terminal. Hun virket å være i sin egen verden, og jeg avsto fra en omfattende undersøkelse. Jeg så gjennom de medisinerne datteren hadde fått med. De virket adekvate. Jeg supplerte med noen Petidin stikkpiller, som jeg la igjen med beskjed om at disse kunne brukes nokså fritt om moren virket smertepåvirket. Datteren hadde ingen ytterligere ønsker eller spørsmål. Jeg pakket sammen, forlot de to kvinnene og kjørte hjem.

Det er blitt uklart for meg når på året dette skjedde, men jeg husker lyset på hjemturen. Antagelig var det på våren.

Jeg hørte ikke noe mer fra datteren på vekten. Jeg håper mine råd var fornuftige. Opplevelsen slapp imidlertid ikke taket, og den er fortsatt levende for meg. Kvinnen som ringte viste meg noe viktig. Hun viste meg disse få minuttene hele besøket tok, hva som er kjernen i god medisin: Trofasthet. Mot. Tilstedeværelse. Respekt. Tillit. Og kjærlighet. Jeg husker ikke fra seks års medisinstudier i Bergen noen som viste meg dette så klart som denne datteren.

Jeg drar ofte tilbake til Lofoten. De gangene jeg er der alene tar jeg alltid en tur, og jeg stopper ofte nedenfor dette huset. Det virker ikke lenger bebodd. Uthuset er på vei tilbake til naturen. Men selve huset er fortsatt velholdt, malingen flasser ikke. Noen holder det ved like. Et par ganger har det sett ut som det er lys på kjøkkenet. En gang lyste utelampa.

Vi trenger alle å holde fast på våre viktige steder og erindringer. Noe er det vesentlig å holde ved like.

Til våren skal jeg nordover igjen. Jeg vet at lyset der er det samme.

■ ARNULFHEIMDAL@GMAIL.COM

